

Այս համարում

ԾՅՆՆ՝ՅՄՅԱՇԿՅ

- 1- Խմբագրական.....1
- 2- Լուրեր – Իրանահայ.....2
- 3- Լուրեր – Իրան.....2
- 4- Լուրեր – Հայաստան.....3
- 5- Լուրեր – Միջազգային.....6
- 6- Հասարակական
Ժողովրդական Միասնական Հանձնախումբ....7
Իրանահայ մտավորականների հավաք....8
- 7- Մշակութային
Չավախք՝ քատրոն....9
Ժառանգություն՝ Հրանտ Մատեոսյան....9
Հրաշյա Աճառյանը Պարսկաստանում(1)...10

ձՅՆՆԷՆՆ՝ՅՄՅԱՇԿՅ

- 1- Խմբագրական.....1
- 2- Լուրեր - Իրան1
- 3- Լուրեր - Հայաստան.....2
- 4- Հետաքրքրական.....2

Շապիկի առաջին էջում՝
Սարդարապատ

Շապիկի վերջին էջում՝

Րաֆֆի Մարգամշակութային համալիրի Ֆուտբոլի
խումբը

ԾՅՆՆ 133, ԾձՆՇԵ, 2007Շ.

No. 133, June 2007

ماهنامه لویس - شماره ۱۳۳ خرداد ماه ۱۳۸۶

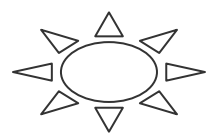
Խմբագրական

Մամուլի հրատարակման դժվարությունները արդեն իսկ հայտնի են բոլոր ընթերցասեր անձանց, ուստի խուսափելով կրկնություններից, միայն հարկ ենք համարում հայտնելու մեր սիրելի ընթերցողներին, որ «ԼՈՒՅՍ»-ն էլ զերծ չի մնացել այդ դառ սակայն համառորեն կենդանի իրականությունից: Ուստի նյութական ծանր ծախսերը ինչ-որ չափով թեթևացնելու նպատակով նախ 2002 թվականի սկսից տպագրական եղանակը փոփոխության ենթարկեցին եւ նույն թվականի սեպտեմբերից սկսյալ էջերի թիվը համարյա թե կիսեցինք, իսկ 2005 թ. ապրիլին դիմելով ԻԻՀ արաջնորդության նախարարության «ԼՈՒՅՍ»-ը դարձրինք ամսագիր: Այդ թվականներից որպեսզի «ԼՈՒՅՍ»-ի լույսը վառ պահենք, դրան հրատարակել ենք համացանցում եւ սահմանափակ թվով տպագիր: Ծրագրում ենք ամսագրի կայքէջը հիմնովին բարելավելով՝ կարողանանք բոլոր համարները տեղադրել այնտեղ՝ օժտվելով ավելի լայն տեխնիկական հնարավորություններով:

Իրանահայ մամուլը վաղուց է չի կարողանում ապահովել համայնքին՝ բավարար և թափանցիկ համահայկական ու հատկապես համայնքային լուրերով ու անցուդարձերով: Այժմ հիշատակված դժվարությունները մասամբ հաղթահարելուց հետո «Լույս» երկշաբաթաթերթը՝ որպես ամսագիր, տրամադրվում է մեր սիրելի ժողովրդի ուշադրությանը: Լույսը հավատարիմ մնալով իր սկզբունքներին՝ կաշխատի ժողովրդավարական հիմունքներով մոտենա բոլոր հարցերին և կարտացոլի իրանահայ, հայրենիքի ու սփյուռքահայ մտավորականների կարծիքներն, անկախ նրանց գաղափարական կամ շրջանակների պատկանելիությունից: Մեր համայնքում եղած մամուլը իր սահմանափակումներով անկարող է արտացոլել իրանահայ բոլոր շրջանակների մարգամշակութային աշխատանքներն ու հասարակական-քաղաքական տեսակետները, որոնց արտացոլումը և տեսակետների բախումը առաջնային անհրաժեշտություն է նորմալ մի համայնք ունենալու համար:

«Լույս»-ը տպագրվում է նոր ուղղագրությամբ, ապահովելով լեզվի զարգացման անհրաժեշտ ուղին, գտնելով, որ այս ուղղությամբ համապատասխան մասնագետներն ու հաստատությունները բազմիցս ամրագրել են իրենց տեսակետները: Նաեւ հարգում ենք մեր ավանդական ուղղագրությունը եւ հեղինակի ցանկության պարագայում իր գրությունը կտպագրենք իր ցանկացած ուղղագրությամբ:

Վստահ ենք, որ մեր ընթերցողներն ու բարեկանները նախկինի պես կաջակցեն և կը համագործակցեն ամսագրին:

Լուրեր

Իրանահայ Համայնք

Կանաչապատվեց «ՐաՖՖի» ՄՍ Համալիրի Ֆուտբոլի դաշտը

Չորս տարի շարունակ «ՐաՖՖի» Համալիրի երեցների, հիմնադիրների և հատկապես ակտիվ հիմնադիրներից՝ Պրն. Պետրոս Աբգարյանի ջանքերի շնորհիվ կանաչապատվեց Ֆուտբոլի դաշտը: Այս կապակցության իրանի Իսլամական հորհրդարանի հայ պատգամավոր Պրն. Փարզ Վարդանի միջնորդությունը նաև իր դրական ազդեցությունը ունեցավ այս բնագավառում:

Արդեն Նարմաթ թաղամասի 100-ի շուք երեխաներ օգտվում են գետնից և համալիրի Ֆուտբոլի խումբը ավելի է աշխուժացել: Կյանքի է կոչվել կանաչապատման գետնի պահպանման և ծրագրավորման հանձնախումբ, որը բոլոր իր ջանքերը ներդնում է ամենալավ կերպով օգտագործելու այդ մարզադաշտը:

Իրանահայ բժիշկները մասնակցելու են Երեւանում կայանալիք միջազգային համահայկական բժիշկների համագումարին

2007 թվականի Հունիսի 28-30-ը Երևանում գումարվելու է համահայկական բժիշկների երկրորդ համագումարը: Այս համագումարում քննարկվելու են բժշկական և առողջապահական տարբեր թեմաներ: Ներկայացվելու է նաև Հայաստանի բժշկական որոշ հարցեր: Իրանի հայ բժիշկների միության մի շարք անդամներ մասնակցելու են այս համագումարին:

Միասնական հանձնախումբ

Վերջերս իրանահայ համայնքում կյանքի է կոչվել միասնական մի հանձնախումբ, որը համադրելու է համայնքային մասշտաբով աշխատանքներ: Այս հանձնախմբին մաս են կազմում ՀՄՄ «ՐաՖՖի» համալիրը, Իրանահայ Ազգային և մշակութային միությունը, Արաքս պարբերաթերթը, ԹՅԹ-ի մի խումբ անկախ պատգամավորներ, հայ աշխարհատեսների կենտրոնները և ազատ մտավորականներ:

Հայոց ցեղասպանության ոգեկոչման 92-րդ միջոցառումների ընթացքում այս հանձնախումբը Հայաստանի Հանրապետությունից հրավիրել էր Երևանի պետական համալսարանի արևելագիտության Ֆակուլտետի թրքագիտության ամբիոնի վարիչ՝ պրոֆեսոր Ալեքսանդր Սաֆարյանին, որպես բանախոսելու և մտքերի փոխանակումներ ունենալու իրանահայ տարբեր միությունների ու շրջանակների հետ: Հանձնախումբը ուսումնասիրում է մի շարք համայնքային խնդիրներ և հնարավորինս լուծումներ առաջարկում:

ՀՀ Դաշնակցության շրջանակները դեռևս կոնկրետ և հստակ դիրքորոշում չեն հայտատարել այս հանձնախմբի նկատմամբ, սակայն հանձնախումբը ինքը նախաձեռնել է միասնական քայլերի և ձեռք է մեկնել համագործակցության համար: Հույսով են նրանք կը կարողանան իրենց եղած ուժերը մոբիլիզացնելով

միասնաբար աշխատեն համայնքային հարցերը լուծելու և համագործակցությունը սերմանելու ուղղությամբ, հավասար կարգավիճակով:

Հաջողություն ենք մաղթում նորաստեղծ հանձնախմբին, «Լույս» ամսագիրը իր պատրաստակամությունն է հայտնում ամեն տեսակի համագործակցության համար այս եւ բոլոր ազգանվեր եւ հայրենաշունչ ձեռնակների հետ:

Իրան եւ այլ երկրների բարեկամական միություններ

Իրանում աստիճանաբար զարգանում և իրենց տեղն են գտնում Իրան և այլ երկրների բարեկամության ոչ պետական կազմակերպությունները (NGO): Որպես օրինակ կարելի է նշել Իրան-Քրազիլիա, Իրան-Ճապոնիա, Իրան-Նիգերիա և Իրան-Ադրբեջան բարեկամության միությունները: Ուրախությամբ պետք է հայտնենք, որ ինչպես պարսկական մամուլն է հաղորդել կազմակերպման ընթացքում է Իրան-Հայաստան բարեկամության միությունը:

Պատգամավորական ժողովում

2007 թվականի Մայիսի 10-ից մինչև Մայիսի 16-ը ԹՅԹ-ի Պատգամավորական ժողովը ամեն օր գումարեց իր նիստերը և զբաղվեց Կրոնական հորհրդի զեկույցի ունկնդրամամբ, կրոնական աշխատանքների բնագավառում պատգամավորների կողմից հարցերի ուսումնասիրությամբ: Այս քանի օրերի ընթացքում Թեմական հորհուրդը և հաշվեքննիչ մարմինը ներկայացրին իրենց նյութական և բարոյական զեկույցները, պատգամավորները անդրադարձան այդ երկու մարմինների տարած աշխատանքների տարբեր հարցերին, եղան ըստ էության արտահայտություններ ու աշխատանքների գնահատում: Ընթերցվեց Մեծի Տանն Կիլիկո Կաթողիկոս Արամ Վեհափառի պատգամը ԹՅԹ-ի ՊԺ-ին: Ընթերցվեց երկու հրաժարված պատգամավորների նամակները: Ընթերցվեց «ՐաՖՖի» ՄՍ Համալիրի նամակը, որը վերաբերում է խտրականությանը եւ մշակութային հայտարարությունների չփակցնելու կապակցությամբ, որի արդյունքում որոշվեց մեղ շրջանակում ուսումնասիրել և քննության ենթարկել այս հարցը: Վերջին օրը Ներքին գործոց նախարարության ներկայացուցիչ՝ Տիկ. Անդուհզիհնի ներկայությամբ կատարվեց Թեմական հորհրդի ընտրություններ և ընտրվեցին հետյալ անհատները՝ 1- Այիդա Հովհաննիսյան, 2- Վահիկ Աղաբյան, 3- Էսիկ Տեր Ստեփանյան, 4-Արա Շահվերդյան, 5- Թաթուլ Էդգարյան 6- Վիգեն Գալստյան, 7- Համիկ Մարգարյան, 8- Հարություն Աբնուսի, 9-Մարո Այվազյան, 10- Սևան Դանիելյան, 11- Արմավիր Մարգարյան:

Որպեսզի մեր համայնքի անդամները տեղյակ լինեն իրենց համայնքի հարցերից և որպեսզի նրանք էլ մասնակից լինեն տարբեր հարցերի քննարկմանն ու լուծմանը, «Լույս» ամսագիրը կաշխատի առաջիկա համարներում կատարել իր մասնուլի պարտականությունը՝ ներկայացնելով տեղեկություններ ու գոյություն ունեցող տարբեր մոտեցումներ մեր համայնքի տարբեր հարցերի շուրջ:

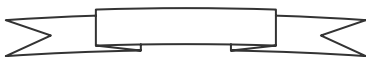
Իրան

Թեհրանում անցկացվող «Գրքի միջազգային 20-րդ ցուցահանդեսին» մասնակցում է նաև Հայաստանը

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՄԱՅԻՍԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մայիսի 2-12-ը Թեհրանում անցկացվող «Գրքի միջազգային 20-րդ ցուցահանդեսին», ի դեմս ՀՀ դեսպանության, առաջին անգամ մասնակցում է նաև Հայաստանը՝ առանձին տաղավարով:

Ինչպես «Արմենպրես»-ին տեղեկացրին ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ տեղեկատվության վարչությունից, ցուցահանդեսը բաղկացած է տեղական եւ օտարերկրյա գրականության հիմնական երկու տարբեր բաժիններից: Օտարերկրյա գրականության սրահում ՀՀ տաղավարից բացի, առանձին տաղավարներով մասնակցում են նաև ԻԻՀ-ում ՄԱԿ-ի, Վեներուելայի, Մեքսիկայի, Սաուդյան Արաբիայի, Քուվեյթի, Թունիսի, Օմանի, Սիրիայի, Հարավային Կորեայի, Հնդկաստանի, «ECO», «ISESCO» երկրների ներկայացուցչություններն, ինչպես նաև Մեծ Բրիտանիայի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Ադրբեջանի հրատարակչական հաստատությունները, Թուրքիայի զբոսաշրջիկության եւ Տաջիկստանի մշակույթի նախարարությունները:

«Գրքի միջազգային 20-րդ ցուցահանդեսի» ՀՀ տաղավարում ներկայացված են եկեղեցական, պատմական, Հայոց ցեղասպանության, մշակույթի, աշխարհագրության, զբոսաշրջիկության, բիզնեսի, մանկական եւ գեղարվեստական գրականության հատընտիր նմուշներ, ինչպես նաև ցուցադրվում է Հայաստանի տեսարժան վայրերի վերաբերյալ տեսանյութ, որոնք արժանացել են բազմաթիվ այցելուների մեծ ուշադրության: Հայաստանն առանձին բաժնով ներկայացված է նաև Կովկասի, Կենտրոնական Ասիայի եւ Ռուսաստանի հետազոտությունների իրանական «IRAS» հաստատության տաղավարում: Ցուցահանդեսի ընթացքում միաժամանակ կազմակերպվում են մի շարք դասախոսություններ, քննարկումներ եւ այլ մշակութային միջոցառումներ:

Հայաստան

ՀՀ ԿԸՀ-ն վավերացրեց Ազգային ժողովի համամասնական ընտրակարգով ընտրությունների արդյունքները

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՄԱՅԻՍԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն այսօր՝ 17:00-ին հրավիրած հերթական նիստում 6 կողմ եւ 3 դեմ հարաբերակցությամբ վավերացրեց ՀՀ Ազգային ժողովի համամասնական ընտրակարգով ընտրությունների նախնական արդյունքները:

Հինք ընդունելով տեղամասերում քվեարկության արդյունքները՝ ԿԸՀ-ն արձանագրեց, որ ընտրողների ընդհանուր՝ 2 մլն 316 հազար 38 թվից, ընտրություններին մասնակցել են 1 մլն 389 հազար

521քաղաքացի: Կուսակցություններին կամ կուսակցությունների դաշինքին կողմ քվեարկած քվեաթերթիկների ընդհանուր թիվը կազմել է 1 մլն 351 հազար 669:

Սահմանված 5 տոկոսի շեմը հաղթահարել են Հայաստանի Հանրապետական կուսակցությունը՝ 457 032 քվե, «Բարգավաճ Հայաստանը»՝ 204 443, ՀՀ դաշնակցությունը՝ 177 192 քվե, ինչպես նաև «Օրինաց երկիր» եւ «Ժառանգություն» կուսակցությունները. նրանց օգտին, համապատասխանաբար, քվեարկել է 95 256 եւ 80 890 քաղաքացի:

Մնացած կուսակցությունների ձայները բաշխվել են հետևյալ կերպ.

Ազգային ժողովրդական կուսակցություն՝	8	591
«Ազգային համաձայնություն»՝	4	251
«Ազգային միաբանություն»՝	49	863
«Դաշինք»՝	33	093
Ժողովրդական կուսակցություն՝	37	034
«Ժողովրդավարական ուղի» կուսակցություն՝	8	468
«Իմպիչմենտ» դաշինք՝	17	808
Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցություն՝	3	780
Հայաստանի երիտասարդական կուսակցություն՝	2	303
ՀԺԿ՝	23	629
Հայաստանի կոմունիստական կուսակցություն՝	8	835
Հայաստանի մարքսիստական կուսակցություն՝	2	896
«Հանրապետություն» կուսակցություն՝	22	609
ՄԱԿ՝	59	307
ՄԻԱԿ՝	2	748
«Նորժամանակներ»՝	47	018
ՍԴՀԿ՝	1	033
ԹԺՎԿ՝	3	591:

ՀՀ ԿԸՀ-ն հիմք ընդունելով տեղամասերում քվեարկության արդյունքները՝ արձանագրեց նաև, որ սահմանված նմուշի քվեարկության ծրարների թիվը կազմել է 1 մլն 396 հազար 215, վավեր քվեաթերթիկների թիվը՝ 1 մլն 350 հազար 559-ը: Անճշտությունների չափը կազմել է 10 հազար 942:

Արձանագրությունը չստորագրեցին «Ազգային միաբանություն» կուսակցության ներկայացուցիչ Զավեն Պլուզյանը, «Օրինաց երկիր» կուսակցության ներկայացուցիչ Սոնա Սարգսյանը եւ «Արդարություն» դաշինքի ներկայացուցիչ Ֆելիքս Խաչատրյանը: Ս. Սարգսյանը հայտարարեց, թե ՕԵԿ-ը մտադրված է ընտրությունների արդյունքները բողոքարկել Սահմանադրական դատարան:

«Արդարություն» դաշինքի ներկայացուցիչն առաջարկեց անվավեր ճանաչել համամասնական ընտրակարգով ընտրությունների նախնական արդյունքները: Ըստ Ֆ. Խաչատրյանի՝ ընտրությունների ընթացքում տեղի են ունեցել այնպիսի էական խախտումներ, որոնք կարող են ազդել արդյունքների վրա: Առաջարկը դրվեց քվեարկության եւ մերժվեց 6 դեմ, 3 կողմ ձայնով:

Հրապարակվել են մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների վերջնական արդյունքները

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՄԱՅԻՍԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ Ազգային ժողովի մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունները եւ ընդունված որոշման

օրինակներն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովները ներկայացրել են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

Համաձայն դրանց՝ վերջնական արդյունքներով մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավորներ են ընտրվել՝ թիվ 1 ընտրատարածքում՝ Ռուբեն Հայրապետյանը (ՀՀԿ), թիվ 2 ընտրատարածքում՝ Ռաֆիկ Պետրոսյանը (ՀՀԿ), թիվ 3 ընտրատարածքում՝ Աշոտ Տոնոյանը (ԲՀԿ), թիվ 4-ում՝ Ջոհրաբ Ջոհրաբյանը (անկուսակցական), թիվ 5-ում՝ Լեւոն Սարգսյանը (ՀՀԿ), թիվ 6-ում՝ Հարություն Փամբուկյանը (ՀՀԿ), թիվ 7-ում՝ Սամվել Ալեքսանյանը (անկուսակցական), թիվ 8-ում՝ Հակոբ Հակոբյանը (անկուսակցական), թիվ 9-ում՝ Ռուբեն Սադոյանը (ՀՀԿ), թիվ 10-ում՝ Խաչատուր Սուքիասյանը (անկուսակցական), թիվ 11-ում՝ Գրիգոր Սարգսյանը (անկուսակցական), թիվ 12-ում՝ Վերսանդիկ Հակոբյանը (ԲՀԿ), թիվ 13-ում՝ Արմեն Պուրտոյանը (ՀՀԿ), թիվ 14-ում՝ Լյովա Խաչատրյանը (անկուսակցական), թիվ 15-ում՝ Խաչիկ Մանուկյանը (ՀՀԿ), թիվ 16-ում՝ Տիգրան Ստեփանյանը (ԲՀԿ), թիվ 17-ում՝ Հենրիկ Աբրահամյանը (ՀՀԿ), թիվ 18-ում՝ Սամվել Ղազարյանը (անկուսակցական), թիվ 19-ում՝ Սեդրակ Սարոյանը (անկուսակցական), թիվ 20-ում՝ Հրանտ Գրիգորյանը (ՀՀԿ): Թիվ 21 ընտրատարածքից ընտրվել է Ռուստամ Գասպարյանը (անկուսակցական), թիվ 22-ից՝ Տիգրան Արզաբանցյանը (ՀՀԿ), թիվ 23-ից՝ Հրանտ Մադաթյանը (ԲՀԿ), թիվ 24-ից՝ Հակոբ Հակոբյանը (ՀՀԿ), թիվ 25-ից՝ Սասուն Միքայելյանը (ՀՀԿ), թիվ 26-ից՝ Ռոբերտ Թովմասյանը (ԲՀԿ), թիվ 27-ից՝ Մելիք Մանուկյանը (ԲՀԿ), թիվ 28-ից՝ Գագիկ Ծառուկյանը (ԲՀԿ), թիվ 29-ից՝ Արկադի Համբարձումյանը (անկուսակցական), թիվ 30-ից՝ Վիկտոր Դալլաբյանը (անկուսակցական): Թիվ 31 ընտրատարածքից պատգամավոր է ընտրվել Կարեն Սարիբեկյանը (ՀՀԿ), թիվ 32-ից՝ Սուրիկ Պողոսյանը (ՀՀԿ), թիվ 33-ից՝ Աշոտ Աղաբաբյանը (ՀՀԿ), թիվ 34-ից՝ Մարտուն Գրիգորյանը («Դաշինք»), թիվ 35-ից՝ Սամվել Բալասանյանը (ՕԵԿ), թիվ 36-ից՝ Մխիթար Վարազյանը (անկուսակցական), թիվ 37-ից՝ Ալեքսանդր Սարգսյանը (ՀՀԿ), թիվ 38-ից՝ Վահե Հակոբյանը (ՀՀԿ), թիվ 39-ից՝ Սամվել Սարգսյանը (ՀՀԿ), թիվ 40-ից՝ Միքայել Վարդանյանը (անկուսակցական) եւ թիվ 41 ընտրատարածքից՝ Հակոբ Հակոբյանը (ՕԵԿ):

Ընդդիմադիրներ մի շարք ուժեր պահանջում են անվավեր ճանաչել ընտրությունների արդյունքները

Ազատության հրապարակում հանրահավաք հրավիրած ուժերի անունից «Իմպիչմենտ» դաշինքի ներկայացուցիչ Նիկոլ Փաշինյանը հայտարարեց, որ իրենք հանդես են գալիս մայիսի 12-ի ընտրություններն անվավեր ճանաչելու միասնական պահանջով: Ելույթ ունեցողները նշեցին, որ իրենց նպատակին հասնելու համար օգտագործելու են ինչպես իրավական, այնպես էլ քաղաքական պայքարի միջոցներ:

«Պետք է նշանակվի վերաքվեարկություն եւ այդ գործընթացին մասնակցեն միայն այն ուժերը, ովքեր պատրաստ են արդարության սկզբունքով պայքարել», - հայտարարեց հանրահավաքի մեկնարկին իր եռօրյա նստացույցը դադարեցրած Նիկոլ Փաշինյանը: «Այն իրավիճակը, որ այսօր կա Հայաստանում, վիճարկելի է, այդ իրավիճակը վիճարկվում է, եւ մենք այդ

իրավիճակի հետ չենք համակերպվելու: Ամեն ինչ անելու ենք այդ իրավիճակը փոխելու համար: Այնպես որ, թող գրեն ցանկացած թվեր: Ես իմ կողմից կարող եմ ասել, որ «Իմպիչմենտ»-ին գրված ձայները նվիրում են Հանրապետական կուսակցությանը», - «Ազատություն» ռադիոկայանին ուրբաթ օրը ավելի վաղ ասել էր Փաշինյանը:

Հանրահավաքի կազմակերպիչները հայտարարեցին, որ իրենց նախաձեռնած ժողովրդական շարժում է լինելու. միայն հանրահավաքներով չի սահմանափակվելու, պետք է ավելի մեծ ուժեր ներգրավել, աշխատել օտարերկրյա դիվանագետների հետ, ովքեր, նրանց կարծիքով, խաբված են:

«Իմպիչմենտ» դաշինքի, «Նոր ժամանակներ», «Հանրապետություն» կուսակցությունների նախաձեռնությանը, հավելումն դեռ անցած հանրահավաքին ներկա Հայաստանի ժողովրդական կուսակցության (ՀԺԿ), ուրբաթ օրը միացել էր նոր ուժ՝ «Օրինաց երկիր»-ը, որը, սակայն, ներկայացված չէր առաջին դեմքով. Ազատություն հրապարակի հարթակում էր «Օրինաց երկիր»-ի փոխնախագահ Հեղինե Բիշարյանը:

Հանրահավաքի ավարտին ցուցարարները երթով շարժվեցին դեպի Հանրապետության հրապարակ: Նպատակը, ըստ կազմակերպիչների, ավելի լայն զանգվածներին տեղեկացնելն է, որ իրենց շարժումը շարունակվում է:

Երկու միջոցառումներն էլ՝ հանրահավաքն ու երթը, արտոնված էին:

50 ՏԱՐԻ ԱՆՑ ՄԵՂԱԸ ԸՆԶՆՎԵՑ ՆԻԿԻՏԱ ՍԻՄՈՆՅԱՆԻՆ

1956 թ. Մելբուռնի օլիմպիական խաղերում ֆուտբոլի ԽՍՀՄ հավաքականի տարած իրոք պատմական հաղթանակի 50-ամյա հոբելյանի առթիվ Մոսկվայում ՌԴ ֆուտբոլային միությունը կազմակերպել էր օլիմպիական չեմպիոնների մեծարժան երեկո: «Դինամոյի» մասնեժում

անցկացված հանդիսությանը ներկա էին պատմական հաղթանակը կերտած Նիկիտա Սիմոնյանը, Յուրի Բելյաևը, Իոսիֆ Բեցան, Վալենտին Իվանովը, Անատոլի Իլյինը, Անատոլի Իսաևը, Ալեքսեյ Պարամոնովը, Բորիս Ռազինսկին, Վլադիմիր Ռիժկինը, ինչպես նաև կյանքից արդեն հեռացած Գավրիլ Կաչալինի, Իվան Մոզերի, Անատոլի Մասլոնկինի, Էդուարդ Ստրելցովի, Նիկոլայ Տիշչենկոյի, Սերգեյ Սալնիկովի զավակները, Լեւ Յաշինի այրին, Իգոր Նետտոյի եղբայրը:

Ֆուտբոլասերներին հիշեցնենք, որ 1956 թ. Մելբուռնի օլիմպիական խաղերում ԽՍՀՄ հավաքականը եզրափակիչում 1-0 հաշվով պարտության էր մատնել Հարավսլավիայի ընտրանուն շնորհիվ Անատոլի Իլյինի խփած միակ գոլի եւ դարձել էր չեմպիոն: Եզրափակիչում ԽՍՀՄ հավաքականի կազմն այսպիսին էր. Լեւ Յաշին, Բորիս Կուզնեցով, Անատոլի Բաշաշկին, Միխայիլ Օզոնկով, Անատոլի Մասլոնկին, Իգոր Նետտո, Բորիս Տատուշին, Անատոլի Իսաև, Նիկիտա Սիմոնյան, Սերգեյ Սալնիկով, Անատոլի Իլյին: Այն տարիներին, հավաքականների պաշտոնական հանդիպումներում փոխարինումներն արգելված էին, իսկ ոսկե մեդալները տրվում էին միայն եզրափակիչ հանդիպման մասնակից 11 ֆուտբոլիստներին: Նիկիտա Սիմոնյանն այդ 11 երջանակների թվում էր, սակայն մեծահոգաբար իրեն հասանելիք ոսկե մեդալը հանձնել էր Էդուարդ Ստրելցովին:

Եվ ահա 50 տարի անց Նիկիտա Սիմոնյանը եւ նրա մյուս այն թիմակիցները, որոնք պարգևի չէին արժանացել, ստացան օլիմպիական մեդալների կրկնօրինակները: Այդ հաճելի անակնկալը խորհրդային ֆուտբոլի անվանի վետերաններին մատուցեց ՌԴ ֆուտբոլային միությունը, որի նախագահ Վիտալի Մուսկոն կատարեց պարգևատրման հանդիսավոր արարողությունը:

Ա. Պապյան. «Միացյալ Նահանգների կողմից Թուրքիայի Հանրապետությունը դե յուրե ձանաչված չէ»

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՄԱՅԻՍԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Միացյալ Նահանգների կողմից Թուրքիայի Հանրապետությունը դե յուրե ձանաչված չէ: 1927թ., երբ ԱՄՆ-ի Սենատը քննարկվում էր ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի հանրապետության միջեւ Լոզանում կնքված փոքր պայմանագիրը, ԱՄՆ-ի վերին պալատը մերժեց հաստատել այն ու ճանաչել հանրապետությունը: Բուն պատճառը մեկն էր. Սենատը նշեց, որ չի կարող ճանաչել մի պետություն, որը մերժում է իրականացնել Վուդրոու Վիլսոնի իրավարար որոշումը եւ օկուպացված պահել այլ երկրի տարածքները: Այսօր իրավիրված ասուլիսում

այս մասին ասաց Կանադայում Հայաստանի նախկին դեսպան, արեւելագետ-պատմաբան Արա Պապյանը՝ ավելացնելով, որ այս փաստը քչերին է հայտնի:

Վիլսոնի իրավարար որոշումը, որով նա սահմանագծել էր հայ-թուրքական սահմանը, Ա. Պապյանն ընդգծում է, որ ուժի մեջ էր եւ 1928թ., եւ այսօր: «Բոլոր պաշտոնական, այդ թվում՝ ԱՄՆ-ի քարտեզներում մինչեւ 1933թ. հայ-թուրքական սահմանները եղել են վիլսոնյան սահմանները: Իսկ ինչու մինչեւ 1933թ., որովհետեւ այդ ժամանակ էր, երբ ԱՄՆ-ը դադարեց ճանաչել Հայաստանի առաջին հանրապետությունը», - փաստեց նա:

Իսկ թե ինչու այդպես էլ չիրականացվեց Վիլսոնի իրավարար որոշումը՝ Ա. Պապյանը բացատրում է նրանով, որ այլեւս գոյություն չունեի այն երկիրը, որին պատկանում էր այդ տարածքները: «Չկար միջազգային իրավունքի այդ սուբյեկտը՝ Հայաստանի Հանրապետությունը: Իսկ Արեւմուտքում որեւէ մեկը չահագրգիռ չէր, որ մի իմպերիալիստական երկիր, որի ողջ ուշքն ու միտքը տարածքներ գրավելն էր, իր ազդեցությունն ուժեղացներ Միջին Արեւելքում», - պարզաբանեց նա:

Նշենք, որ 1920թ. նոյեմբերի 22-ին Վ. Վիլսոնի ներկայացրած քարտեզի համաձայն՝ Թուրքիայի տարածքում գտնվող Արեւմտյան Հայաստանի 90.000 ք.կմ պետք է անցներ միավորված Հայաստանին՝ այն դարձնելով 162.000 ք.կմ տարածքով երկիր:

Վախճանվել է աշխարհահռչակ երգչուհի Գոհար Գասպարյանը

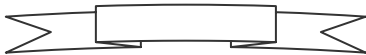
ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՄԱՅԻՍԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վախճանվել է աշխարհահռչակ երգչուհի Գոհար Գասպարյանը: Ինչպես «Արմենպրես»-ին տեղեկացրին ՀՀ մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունից, մայիսի 16-ին կյանքի 83-րդ տարում իր մահկանացուն է կնքել «Հայկական տիսակը»՝ հայ օպերային արվեստի մեծագույն վարպետ, ՍՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս, Հայաստանի ժողովրդական արտիստ, «Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանակիր, Երեւանի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր Գոհար Գասպարյանը:

Գոհար Գասպարյանը ծնվել է 1924թ. Կահիրեում: Ուսանել է տեղի երաժշտական ակադեմիայում: 1948թ հայրենադարձել է: 1949թ-ից Հայաստանի օպերայի եւ բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնում հանդես է եկել 23 օպերաների գլխավոր դերերգերով , իսկ նրա համերգային երգացանկում տեղ են գտել ավելի քան 500 ստեղծագործություններ:

ՄԱՐԱՅԵԼ Է ԱՎԱԴԵՄԻԿՈՍ ԲԱԳՐԱՏ ԴԱՐԻՔՋԱՆՅԱՆԸ

Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի Ա. Մնջոյանի անվան Նուրբ օրգանական քիմիայի ինստիտուտի տնօրենի խորհրդական Բագրատ Դարիքջանյանը շուրջ 15 տարի՝ 1988-2003 թթ. գիտական այս օջախի ղեկավարն էր: Նա բժշկագիտության դոկտոր-պրոֆեսոր էր, Հայաստանի բժշկական գիտությունների, ռուսական եւ եվրոպական բնական գիտությունների, բնության եւ հասարակության մասին գիտությունների եւ

ագգային անվտանգության պրոբլեմների ակադեմիայի ակադեմիկոս: Ծնվել է 1937 թվականին, Վանաձորում: Գիտության թեկնածուի աստիճանը ստացել է Մոսկվայում, որից հետո Կիեւում պաշտպանել է քաղցկեղի ուսումնասիրության եւ դեղաբուժության վերաբերյալ դոկտորական թեզ: Գիտական գործունեության ընթացքում հայտնաբերել է 1200-ից ավելի հակաուռուցքային նոր միացություններ, բացահայտել դրանց քիմիական կառուցվածքն ու կենսաբանական հատկությունների օրինաչափությունները: Հեղինակել է ավելի քան 250 գիտական հետազոտություններ, ստացել 29 հեղինակային արտոնագրեր: Նրա մենագրություններից մի քանիսը տպագրվել են Մ. Նահանգներում, Ռուսաստանում:

Միջազգային

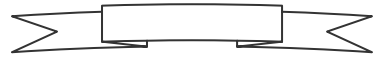
Թուրքիայում նախագահի ընտրությունները դադարեցվել են թեկնածուի բացակայության պատճառով

ԱՆԿԱՐԱ, 10 ՄԱՅԻՍԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի խորհրդարանը չորեքշաբթի օրը հայտարարել է, որ նախագահական ընտրությունները դադարեցվել են պետության ղեկավարի պաշտոնի համար թեկնածուի բացակայության պատճառով: Նախագահին կընտրի նոր խորհրդարանը, որի ընտրությունները նշանակված են հուլիսի 22-ին: Ավելի վաղ Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարար Աբդուլլահ Գյուլը հանել էր նախագահի պաշտոնի համար իր թեկնածությունն այն բանից հետո, երբ նախագահին ընտրող խորհրդարանի նիստում երկու անգամ պատգամավորների սահմանադրական մեծամասնությունը չապահովվեց: Թուրքիայի գործող նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերը, որի յոթնամյա լիազորությունների ժամկետը լրանում է մայիսի 16-ին, ավելի վաղ հայտարարել է, որ պաշտոնում կմնա այնքան ժամանակ, քանի դեռ պետության նոր ղեկավար չի ընտրվել:

«The World Almanac»-ՈՒՄ ԹՈՒՐԵԻԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԵՐԿԻՐ

«The World Almanac and Book of Facts» հրատարակությունը Թուրքիան ընդգրկել է ցեղասպանության համար պատասխանատու երկրների ցուցակում: Ինչպես տեղեկացնում է ֆրանսահայ լրագրող ժան Էսկիյանը, 2007 թ. հրատարակության մեջ նշվում է, որ 20-րդ դարասկզբին Օսմանյան Թուրքիայում հայերի զանգվածային ոչնչացումը «ցեղասպանություն է»: Հետաքրքրական է, որ հրատարակվող Ալմանախում Հայոց ցեղասպանության մասին նշվում է, որ հայերի

ոչնչացումը Օսմանյան կայսրությունում տեղի է ունեցել 1915 թ., երիտթուրքերի կողմից եւ զոհերի թիվը ենթադրվում է մոտ մեկ միլիոն: Ընդ որում, Ալմանախում Թուրքիան նշվում է «հանցագործություն եւ ահաբեկչություն, ցեղասպանություն» բաժնի տակ:

Շրանտի Հիշատակին

Սիրելի Հրանտ

Քո այդ բյուրեղյա սիրտը, մինչեւ վերջին պահը բաբախում էր մեր մարդկային արժանապատվության վերականգման, հոգեվարքի մեջ գտնվող խաղաղության եւ բարեկամության վերա-հաստատման համար: Դու քո պայծառ գիտակ-ցությամբ, անսահման մարդասիրությամբ, մահն արհամարհող հանդգնու-թյամբ պատռեցիր հարյուրամյա վաղեմության քողը, որ օգտագործվում էր աչքեր կուրացնելու, խիղճը քնեցնելու, հիշողությունը ջնջելու նպատակով: Հիմնովին խարխուլեցիր վախի եւ մթության արքայությունը: Հույսի թշնամիները քո գոյությունը շռայլություն համարեցին ընտանիքիդ, հայ ժողովրդի եւ այն մարդկության համար, որը հույսով է ապրում: Նրանք ի դեմս քեզ, տեսան հանուն իրավունքի պայքարող եւ արդարություն որոնող ժողովրդիդ: Քո ձայնով լսեցին 1,5 մլն անշիրիմ նահատակների ճիչը, որը խանգարում է դահիճների քունը: Չկարողացան քեզ մարսել: Այդ իսկ պատճառով էլ սպանեցին: Դու, զրավելով մարդկության սիրտը, անցար անմահների շարքը: Ցավակցում ենք ընտանիքիդ, հայ ժողովրդին, քո զինակիցներին եւ «Ակօսի» աշխատակիցներին:

«Միություն ընդդեմ ցեղասպանության» կազմակերպության անունից

ԱԼԻ ԵՐԹԵՍ, ԲՅՈՒԼԵՆԹ ԳՅՈՒԼ

Հայուհին փորձում է Թուրքիայի խորհրդարանի պատգամավոր դառնալ

Թուրքահայ վերջին Արյոբան դիմել է կառավարող «Արդարություն եւ զարգացում» կուսակցությունից Թուրքիայի խորհրդարանի պատգամավոր դառնալու համար եւ սպասում է կուսակցության ցուցակում իրեն ընդգրկելու վերաբերյալ վերջնական որոշմանը: 61-ամյա վերջին Արյոբան Պատմական ժառանգության պաշտպանության հաստատության հիմնադիրը եւ

գործադիր տնօրենն է եւ, «Թրքիշ դեյլի նյուս» թերթի վկայությամբ, ակտիվ դեր է խաղացել Ադրբայջանի Սուրբ Խաչ եկեղեցու վերանորոգման գործում:

«Արդարություն եւ զարգացում» կուսակցության ցուցակում ընդգրկվելու դեպքում նա կլինի հայկական ծագում ունեցող առաջին պատգամավորության թեկնածուն 1980-ականներից ի վեր:

Արյոբան հայտարարել է, որ ընտրվելու դեպքում ջանքեր է գործադրելու հայ - թուրքական հարաբերությունների կարգավորման ուղղությամբ:

«Որպես հայուհի՝ ես ընտրվելու դեպքում կարող եմ ավելի արդյունավետ պաշտպանել Թուրքիայի իրավունքները Եվրամիությունում», - «Թրքիշ դեյլի նյուս»-ին ասել է նա՝ հավելելով. - «Ընտրություններում իմ առավելությունը հայ լինելս է»: Արյոբան հայտնել է, որ պատգամավորության թեկնածու առաջադրվելու համար ստացել է իր ընտանիքի եւ Պոլստ հայոց պատրիարքի հավանությունը: Վերջին Արյոբան Անկարայից է, սերուն է Կարապետյանների ընտանիքից, նրա հայրը Թուրքիայի առաջին գործարարներից էր: Թուրքահայ կինը վստահեցնում է, որ 1915-19 թվականների իրադարձությունների ժամանակ իրենց ընտանիքը կորուստներ չի կրել: Հայոց ցեղասպանության առնչությամբ Արյոբան ասել է, թե «դա պատմության հարց է»: «Ամեն օր այդ հարցի քննարկումը պնդելը վնասաբեր է: Նայենք առաջ՝ ետ նայելը մեր գործը չէ», - հայտարարել է նա: Թուրքական թերթի փոխանցմամբ, Արյոբան հայտնի է թուրք առաջադեմ գրող, Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Օրհան Փամուկի, ինչպես նաեւ Ստամբուլի «Ակոս» թերթի սպանված խմբագրապետ Հրանտ Դինքի հայացքների նկատմամբ քննադատական դիրքորոշմամբ:

Հասարակական

Ժողովրդական Միասնական Դանձնախումբ

Իրանահայ համայնքի ազգային-համահայկական կյանքում առավել գործոն մասնակցություն բերելու՝ կրթադաստիարակչական-մշակութային և այլ հարցեր և դժվարությունները ուսումնասիրելու և պատասխաններ և լուծումներ որոնելու և այդ ոլորտում ազգային իշխանությանը օժանդակելու նպատակով կյանքի կոչվեց մի հանձնախումբ (բաղկացած «Րաֆֆի» ՄՄ համալիրից, ԻԱՄ միությունից, «Արաքս» շաբաթաթերթից և պատգամավորական ժողովի մի խումբ պատգամավորներից և մտավորականներից): Այս հանձնախմբի միջոցով ապրիլեան մեծ եղեռնի 92-րդ տարելիցը նշելու և բյուրավոր նահատակների հիշատակը ոգեկոչելու նպատակով ապրիլ 26-ից 30-ը Իրան էր հրավիրվել Հայաստանի մտավորական ԵՊՀ-ի արևելագիտության ֆակուլտետի թրքագիտության ամբիոնի վարիչ պրոֆեսոր Ալեքսանդր Սաֆարյանը: Հարգարժան դասախոսը ապրիլ 26-ի ժամը 15-ին Թեհրան ժամանեց և նույն երեկոյան ժամը 19-ին իր առաջին ելույթը ունեցավ «Րաֆֆի» ՄՄ համալիրի

սրահում ավելի քան 1000 հանդիսատեսների ներկայությամբ: Իր ներկայությամբ երեկոն արժեվորվել էր ԻԻՀ-ում ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան Հարգարժան պրն. Կարեն Նազարյանը:

Հարգարժան դասախոսը իր ելույթների ընթացքում բազմաբովանդակ տեղեկություններ փոխանցեց այն հսկայական աշխատանքների մասին որը վերջին տարիների ընթացքում կատարել է ԵՊՀ-ի թրքագիտության ամբիոնի, եղեռնի մասին կատարած փաստաթղթերի ուսումնասիրման և հրատարակման մասին:

Գիտական այս ազգանվեր աշխատանքի կողքին, որ անտարակույս նպատակաուղված են հայոց դատի արդարացի լուծման և հայ ժողովրդի իրավունքների վերականգնման սիրելի բանախոսը իր ելույթները վարում էր մեծ ոգեորությամբ իր միտքը խտացնելով հետ-եալ կերպ: Սփյուռքահայ և տարագիր հայ ժողովրդի մասնիկների համախումբը Մասիսի լանջերին, որը մեծ հուզմունքով և խանդավառությամբ էր ընկալվում հանդիսատեսի կողմից:

Հանձնախումբը իր բոլոր ձեռնարկների համար հրավերներ էր առաքել թեմիս բարեխնամ առաջնորդ Տեր.Սեպուհ Արք.Սարգսյանին, ԹԽԻ-ի, ՊԺ-ի, դիվանին և ազգային իշխանության բոլոր մարմիններին որը մնաց անարձականգ և այն հարցադրումն առաջացրեց հանձնախմբի և բոլոր հանդիսատեսների մոտ որ միթե հայ դատը և այդ դատ արդարացի լուծման համար տարվող ամեն մի դրական քայլին չպետք է արձականքեն ազգովի և միասնական կեցվածքով:

Ապրիլ 27-ը ուրբաթ օր էր: Առավոտյան ժամը 11:00-ին իրանահայ գրողների միությունը հարգարժան դասախոսի հյուրընկալել էր: Գրողները մեծ ընկալումով լսեցին դասախոսությանը նաև ահարցեր եղան:

Նույն օրվա կեսօրից հետո ժամը 3:00-ից 6:00-ը «Րաֆֆի» համալիրի պատասխանատուների համար կազմակերպվել էր մտերմիկ-գիտական զրույց հայ դատի ու հարակից խնդիրների մասին:

Ուրբաթ օրվա երեկոյան ժամը 19:00-ին իրանահայ ազգային և մշակութային միությունում սկսվեց «սեմինար-խորհրդակցություն»: Համայնքի մտավորականները և միայն ակտիվ անդամները թվով ավելի քան 100 հոգի, ջերմ ու հագեցված երեկո ճաշակեցին: Կարճ դասախոսությանը հետևած տեսակետների արտահայտության և հարց ու պատասխանների ընթացքը գնալով ջերմացավ և տևեց մինչև կեսգիշեր անց:

Ապրիլի 28-ին ՀԲԸՄ կանանց բաժնի ամբողջ անդամներով ունկընդիրն էր մեծարգո պրոֆեսորի դասախոսությանը: Նաև հարց ու պատասխաններ եղան:

Երեկոյան ժամը 19:00-ին հանդիպումը նախատեսվել էր անցկացնել «Արաքս» շաբաթաթերթի խմբագրատանը, բայց համայնքի մտավորականների բուռն ընդառաջումը հիմք դառնալով որպեսզի 19:30-ին ՀԲԸՄ սրահը դառնա հանդիպման վայր , որտեղ նախորդ գիշերվա օրինակով ջերմ զրույց ծավալվեց:

Այդ գիշեր ՀՀ դեսպանը ընթրիքի էր հրավիրել Հայաստանից նույն նպատակով ժամանած պրոֆեսոր Սաֆարյանին ու Կանադայում ՀՀ նախքին դեսպան ու դիվանագետ Արա Պապյանին:

Կիրակի օրը ժամը 12:00-ին Հայաստանի Հանրապետության դեսպանություն էին այցելել հանձնախմբի անդամները Դկտ. Սաֆարյանի հետ: ՀՀ

դեսպանը մեծ ուշադրությամբ ընդունեց այդ օրերի արածի մասին համայնքի ակտիվ զեկույցը:

Երեկոյան մեծարգո հյուրը այցելեց «Արաքս» շաբաթաթերթի խմբագրություն և ծանոթացավ նրա գործունեության հետ:

Երկուշաբթի վերջին օրն էր և մեծարգո հյուրը կարողացավ նաև ծանոթանալ մեր քաղաքի՝ Թեհրանի որոշ հատվածների հետ և երեկոյան ժամը 19:00-ին ավարտելով իր բեղմնավոր ու արգասավոր 4 օրյա ճանապարհորդությանը Երևանի թռիչքով տուն վերադարձավ նորից Թեհրան այցելելու խոստում տալով իր հետ օդակայան ժամանած բարեկամներին:

Վերջում պետք է մեր շնորհակալությունը հայտնենք հանձնախմբի մեջ համախմբված բոլոր այն հաստատություններին ու անհատներին, որոնք նաև իրենց նյութական օժանդակությամբ հնարավոր դարձրին այդ դասախոսությունների և միջոցառումների կազմակերպումը:

*Հանձնախմբի ղեկավարի նախագահ՝
Հարություն Քեշիշյան*

Իրանահայ մտավորականների հավաք «ՐԱՖՖԻ» համալիրում

Իրանահայությանը հուզող տարբեր հարցերի շուրջ մտքերի փոխանակումների անհրաժեշտությունը վաղուց էր զգացվում իրանահայ մտավորականների շրջանակում: Մի շարք մտավորականներ դիմելով համալիրին իրենց ցանկությունը հայտնեցին համալիրում նման հավաք կազմակերպելու ուղղությամբ և մշակութային մարմինը և վարչությունը մեծ ուրախությամբ կազմակերպեց այդ հավաքը և ուրբաթ փետրվարի 3-ին երեկոյան ժամը 6-ին տեղի ունեցավ այդ հավաքը: Հավաքին ներկա էին «Ալիք» օրաթերթից, «Արաքս» պարբերականից, թաղի պատգամավորներ, տարբեր միությունների նախագահներ ու ներկայացուցիչներ: Ներկաների թիվը անցնում էր 120 հոգուց և ըստ որոշ տվյալների նման հանդիպում շատ քիչ է կազմակերպվել վերջին ժամանակներում, որտեղ մասնակցեց տարբեր գաղափարների և մոտեցումների տեր մարդիկ և տարբեր միություններից ու շրջանակներից:

Հավաքի սկզբում «Րաֆֆի» համալիրի վարչության անդամ և մշակութային մարմնի կապ՝ Դոկտ. Ռայմոնդ Թորոսյանը հանդես գալով նախ խնդրեց բոլոր ներկաներին Թուրքիայի հայ մտավորական, հասարակական գործիչ և «Ակոս» թերթի գլխավոր խմբագրի տերորի հետևանքով նրա մահվան կապակցությամբ մեկ րոպե լռություն, ապա ողջունեց նման հավաքը, հավաքը վարելու նպատակով նա խնդրեց իրանահայ մտավորական, արծազագիր, գրող ու թարգմանիչ՝ Պրն. Խաչիկ Խաչերին կատարել այս պարտականությունը: Պրն. Խաչիկ Գալստանյանը այսպես սկսեց իր խոսքը. «Շատ ուրախ եմ և զգացված, որ կարողացել ենք այսքան իրանահայեր կամ ավելի շուտ թեհրանահայեր հավաքել իրար շուրջ, մեր նպատակն այն է, որ կարողանանք ընդհանրապես գրույց կամ մթնոլորտ ստեղծենք իրար հետ խոսելու և զրուցելու մեր իրանահայ մշակույթի զանազան խնդիրների շուրջ: Մենք ուզում ենք զանազան կարծիքներ լսենք և կարծիքահավաք անենանք և ըստ այդ կարծիքների եթե հնարավոր է միասին որոշելքեր գտնենք մեր մշակույթը

պահելու, մեր հայկական մշակույթը ավելի զորացնելու համար:

Այնուհետև Պրն. Խաչիկը բացատրություն տվեց մշակույթ բառի կապակցությամբ և ըստ հանրագիտարանի այսպես սահմանեց «մշակում, դաստիարակում, կրթություն հասարակության և մարդու պատմական զարգացման որոշակի մակարդակ, որը արտահայտվում է մարդկանց գործունեության և կյանքի կազմակերպման ձևերով»: Երկու ձև մշակույթ կա՝ նյութական և հոգևոր, նյութականը ընդգրկում է ողջ նյութական գործունեությունը և դրա արդյունքները, աշխատանքի գործիքներ, կացարան, հագուստ, հաղորդակցության միջոցներ և այլն: Հոգևոր մշակույթը ընդգրկում է գիտակցության, հոգևոր արտադրության ոլորտը՝ ճանաչողություն, բարոյականություն, դաստիարակություն, լուսավորություն և հասարակական գիտակցություն: Պր. Խաչիկը նշեց, որ այս հավաքները հարմար կլինի սկսել մի շարք մշակութային լուրեր փոխանցելով, ապա տարբեր երկրներում և հայրենիքում տեղի ունեցած կարևոր մշակութային անցուղարձեղի անդրադարձավ:

Այնուհետև բեմ հրավիրեց տարիների փորձարու ուսուցիչ, ազգային գործիչ, մտավորական և ԹՅԹ-ի Պատգամավորական ժողովի անդամ Պրն. Միշա Հայրապետյանին: Պրն. Միշան այսպես սկսեց իր խոսքը. «Որպես նախաբան, բացատրության կարգով ասեմ, որ նկատի ունենալով այն հանգամանքը, 20-րդ դարի վերջում և 21-րդ դարի սկզբից մշակութային և գրական իմաստով ոչ միայն չենք զարգացել, այլ տեղ քայլ ենք ունեցել»: Պրն. Միշան այնուհետև ներկայացրեց մի շարք ծրագրային տեսակետներ, որոնք կրում էին վերնագրային բնույթ:

Այնուհետև խոսքը տրվեց ներկաներին արտահայտվելու համար երեք րոպեների սահմաններում: Հիմնականում ներկաներն արտահայտվեցին հետևյալ մտքերն ու կարծիքներն:

- 1-Մեր համայնքը մշակութային անկում է ապրել:
- 2-Մենք իրանահայ մշակութային արտադրություն չենք ունեցել, այլ ուրիշ հայկական շրջանակների մշակույթը կամ ընդօրինակել ենք կամ էլ արտադրել:
- 3- Հայաստանի Հանրապետության ազգային հեռուստատեսության սփռումը մեզ մոտ պատճառ է դարձել, որ մշակութային որոշ աշխուժություններ նվազի:
- 4- Լավ կլինի ազգային մարմիններում ինչպես ունենք Կրթական Խորհուրդ, այդպես էլ ունենանք Մշակութային Խորհուրդ, որտեղ տարբեր տեսակետի տեր մարդիկ այդտեղ կընդգրկվեն և կվարեն մեր մշակութային կյանքը համայնքում:
- 5-Միություններին օգնելով զարգ տալ միություններում մշակութային աշխատանքները:
- 6- Հարց է թե ինչու արտագաղթողները Հայաստան չեն գնում և գնում են ուրիշ երկրներ, այս հարցը կարելի է մի խոսակցության թեմա դարձնել և քննարկել:
- 7- Եթե լսենք տարրական դասարանցիների խոսակցությունը կիմանանք, որ ողբերգություն է, քանի որ մեր դպրոցները այս վիճակի մեջ են, մենք որևէ քայլ առաջ չենք կարող ունենալ: Դպրոցն է մեր ամեն ինչը: Եթե մեր համայնքի բոլոր այրերը և պատասխանատու մարդիկ ձեռք ձեռքի չտանք մի բան ստեղծենք դպրոցները ի մի բերելով այն ինչ հիմնական է, մենք չենք հաջողվի:
- 8- Առաջարկները պետք է հանգեցնեն նրան, որ գործնական ելք պետք է գտնել շատ հարցեր լուծելու համար:
- 9- Կրթական և Թեմական մարմինների պատասխանատուներից էլ պետք է մասնակցեցնեն նման

հանդիպումներին: Դկտ. Ռայմոնդ Թորոսյանը տեղեկացրեց, որ նրանք հրավիրված են եղել բայց չեն ներկայացել:

10- Լավ կլինի թեմական հորհուրդը կյանքի կոչի մշակութային մարմին, որը կգբաղվի համայնքի մշակութային հարցերով:

11- Մենք կարող ենք առաջարկներ տալ, բայց մասնագետների կողմից նաև պետք է ուսումնասիրություն լինի:

Վերջում կրկին անգամ հույս հայտվեց, որ նման հանդիպումները շարունակվեն և ինչ-որ տեղ օգտավետ լինեն մեր համայնքի մշակութային կյանքը բարելավելու ուղղությամբ:

Սուսաննա Համբարչյան

Մշակութային

Ջավախքում կայացավ «Ուրախների եւ հնարամիտների ակումբ» խաղ-մրցույթ

Ախալքալաք. 17. Մայիսի «ՌԻՅԱ խաղ- մրցույթը ցույց տվեց, որ Ջավախքում հայն ապրում է հայկական հոգով,

մասնակիցներն աչքի ընկան իրենց

դերասանական վարպետությամբ», - մայիսի 15-ին

Ախալքալաքի շրջանային մշակույթի տանը կայացած

“Ուրախների և հնարամիտների ակումբ” խաղ-մրցույթի մասին Ջավախք-ինֆոյի թղթակցի հետ զրույցում իր կարծիքն հայտնեց երաժիշտ Հարություն Մուրադյանը:

Խաղ-մրցույթը բաղկացած էր չորս մասից՝ ողջույնի խոսք, նախավարժանք, երաժշտական մրցույթ և տնային հանձնարարություն:

ՌԻՅԱ կազմկոմիտեի պատասխանատու Հարություն Կարախանյանի խոսքերով, խմբերը դերասանական վարպետությամբ ցուցադրեցին պատրաստած համարները. “Մենք լիահույս ենք, որ կկարողանանք դերասանական ընդունակությունների տիրապետող մասնակիցներով համալրել ապագա ՌԻՅԱ-ի մեր խումբը, որը միջազգային բեմերում բարձր մակարդակով կներկայացնի Ջավախքը”:

Դահլիճում ծածանվող ՋԵՄՍ դրոշմների ներքո հանդիսատեսին ՌԻՅԱ խաղ-մրցույթի մասնակիցները պատճառեցին մեծ բավականություն:

Հիշեցման կարգով նշենք, որ ՌԻՅԱ խաղ-մրցույթը կայացավ “Ջավախքի Երիտասարդական Մարզամշակութային Միության” նախաձեռնությամբ, իսկ ինֆորմացիոն հովանավորը Ջավախքի Երիտասարդական Ռադիոն էր:

Ջավախք-ինֆո 17.05.2007 թ.

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Մեր հրետանին կանգնել էր այս Մեծամոր բլրի տակ, նրան չէին օգնում ոչ հին

մազադաթները, ոչ հիբսուները, ոչ էլ Երկիրը գնդած

գիտնականները, եւ ոռնոցով աղերսում էր գեթ Արարատյան

հանրապետություն, հովտի գոնե կեսը: Երկու միլիոն

մեռելի վրա խնդալու իրավունքը ձեզ, երկու միլիոն

դարբիններին եւ բանաստեղծներին ափսոսալու կամ

ամենեւին էլ չափսոսալու իրավունքը ձեզ, երեք միլիոն

թափառականի կարոտը ծաղրելն էլ ձեզ, այս մի երկու

մարդուս թույլ տվեք կուչ գանք մեր հին մեծ տան մի

անկյունում, խոստանում ենք լաց չլինել, խոստանում ենք

չհիշեցնել... Ամբողջ օրը մեր հրետանին քանդութարափ

էր անում մեր Սարդարապատը, ապա տղերքը լծվեցին եւ,

եզան պես առանց ձայնի արտասվելով թնդանոթները

թիզ առ թիզ քաշեցին Արագածն ի վեր Ապարան,

որովհետեւ թշնամին ազնիվ ճակատամարտ, ազնիվ

հաղթանակ կամ պարտություն չէր ուզում, քանի որ

թշնամի չէր, այլ բորենի, եւ բորենին մեր ողկույզը չէր

ուզում, այլ մեր լեշը: Հետո թշնամին գովել էր թե այդ

հայերը, ոչինչ, կարծես թե տղամարդ են, կռվում են,- եւ

հիմա մի փափկամորթ մարմին է փաթաթվում վզիս,

թշնամու գովեստն ինձ ուրախացնում է եւ ես շան մազի

համ եմ առնում:

Կըռ կըռ կըռկռան, Կռունկները հա թռան, Կռունկների

թելի տակ Եղավ գարուն մեր դռան. երկու անգամ մեկ՝

երկու, երկու անգամ երկու՝ չորս, երկու անգամ երեք՝

վեց... Հովհաննես Թումանյանը երեխաների սիրելի

բարեկամն է,- շապիկը մաքուր, եղունգները կտրած,

պայուսակի մեջ չորս հատ գիրք, թանաքամանի փակ

բերանը՝ բութ մատի տակ, վիզը բարակ մեծ գլուխն

ուսերին ճոճելով երեխան գնում էր դպրոց, մայիսյան

առավոտը գնում էր նրա մաքուր ելությամբ մեկ, եւ շունը

արելի մեջ սամիթի բույր է փռում, ծիրանի ծառ է տնկում, լուսին է օծում, հմայիլի աղոթքով փափկեցնում է մարդու ժանիքները, իմաստավորելով մահը՝ լռին գերեզմանատներ է դնում արելի տակ, իմաստավորելով ծնունդը՝ ուրախության բաժակներ է փշրում, աղավկիներ ու աստղաթիռներ է շարտում երկինք, հավերժելու տարտամ ցանկությունը դարձնում է հայրենիքի կարոտ, փառաբանում է հացի լինելը եւ փառաբանում է հացի չլինելը, տղամարդ-ավազակներից շինում է հայր-ավանակներ եւ արեւային երկիրը լցնում է մոլոր արահետներով ու բարի ավանակներով, բանաստեղծների այդ տոհմն ահա աղուտ հարթավայրը դարձրել է Արարատյան դաշտ,- եւ մարդիկ խմբավորվում են ըստ արհեստների եւ չկա խմբավորման մի այլ կերպ, եւ թող սուրբ լինի բանաստեղծների քո ընտանիքը, որի հոգնած նահապետի ճանապարհն այստեղ, այս բլրի տակ իր տան դռանը փակեցին զինվորական գործի մարդիկ ու պահանջեցին. «Անցաթուղթ: Բանաստեղծ-մանաստեղծ չեմ հասկանում, անցաթուղթ»: Նա նահապետ էր, բայց բանաստեղծների քո նահապետն էր եւ միայն քոնը:

Բանաստեղծների քո տոհմն ահա կախաղանների տակից խեղկատակորեն աչքով է անում. սխալմամբ բանտ է նստել եւ քննադատվել սպասում է թե հիմա թյուրիմացության համար ներողություն են խնդրելու, ատրճանակ բռնել չգիտե եւ գնում է մենամարտի, Զիտլերի ականջն ի վեր մրջյունի ձայնով գոռում է՝ թե ինքը համաձա-յն չի նրա կարծիքին եւ ունի բոլորովին այլ տեսակետ, կապում է կործանված կամուրջները եւ չի նկատում, որ իր ետեւից քանդելով գալիս են նույն կործանողները, կախաղանի տակից շփոթ ժպիտով նայում է քեզ՝ թե հիմա կհասկանան իրենց սխալը եւ սխալն էլ մարդկային է, ոչինչ: Հաղթած բանակների գեներալները պարտված բանակների գեներալներին չեն կախում, այլ նստում են նրանց հետ հացի եւ որովհետեւ բանակային օրապահիկը չի բավականացնի խնջույքին հաղթած բանակի գեներալները շանսատակ են անում իրենց բանակի բանաստեղծներին: Հեռավոր ուղերթի վարորդները իրարու ողջունում են զվարթ շնոցով ու ձախ ծեռքի զուսպ բարձրացմամբ՝ հայտնելով միմյանց ողջ տեսնելու ուրախության եւ նույն սիրո մասին առ իրենց արհեստը: Թշնամական ռմբակիրները հանդիպակաց սլացքով գնում են քարուքանդ անելու թշնամական քաղաքները եւ նույն երկնքի մեջ չեն բախվում մեկմեկու: Այդպես:

ՀՐԱՆՏ ՍԱԹԵՎՈՍԱՆ
«Սեծամոր», 1985թ.

Հրաչյա Աճառյանը Պարսկաստանում

Իր «Եյանքիս հուշերից» Գրքից

ՆԱԽԱԲԱՆ

1918 թվականին էր: Փախանք ընտանյոք Բաքվից դեպի Էնգելի: Շամախու կոտորածից հետո, վերապրող 600 հայ որբերին Բաքու էին փոխադրել և փախուստի ժամանակ պետք էր նրանց տանել Էնգելի: Այդ որբերին լցրեցին աղբբեջանական «Ալավերդի» շոգենավը, որի նավապետը և անձնակազմը աղբբեջանցիներ էին: Այդ շոգենավը ինձ հանձնեցին Էնգելի տանելու համար: Խաղաղությամբ հասանք և դուրս եկանք Էնգելիի

նավահանգիստը:

Մի կարևոր դեպք: Ազգային մարմինները, իրենց արխիվը թուրքերի ձեռքը չթողնելու համար, նախապես ուղարկել էին Էնգելի: Ես էլ իմ Արմատական բառարանը հանձնել էի նրանց, բոլոր այդ ձեռագրերը բերել-թափել էին հայոց դպրոցի սրահում: Այդտեղ էր բարեբախտաբար Կեդրոնականի իմ դասընկեր սեբաստացի Գևորգ Սկրտչյանը, որ ավարտել էր Փարիզ՝ Ponts-et-chausses (կամրջաց և խճուղեաց) դպրոցը և 800 ֆրանսիացի ուսանողների մեջ մրցմամբ առաջինն էր դարձել ավարտական քննության ժամանակ: Այն ժամանակ նա Բաքու Մանթաշյանի գործարանի գլխավոր ինժեներն էր, շատ սիրված մի անձնավորություն, որ բանվորների մեջ հայտնի էր Գեորդի Նիկիտիչ անունով: Վերջին օրերին նա անցազրով ամբողջ ընտանիքով փոխադրվել էր Էնգելի և իջել այդ դպրոցը: նա հյուրընկալեց նաև մեզ և ինձ հանձնեց իմ բառարանը: Սա երրորդ անգամն էր, որ բառարանս ազատվում էր կորստից: Էնգելի եղած ժամանակները հիշատակության արժանի մի դեպք պատահեց: Հյուսիսափայլի խմբագիր Ստեփանոս Նազարյանի որդին մեռել էր Էնգելիում: Մայրը, որ մի պառավ կին էր, եկավ հայտնեց այդ մասին մեզ՝ փախստական հայերիս, և մենք արժանավոր թաղում կազմակերպեցինք Նազարյանի վերջին ժառանգին, որին թաղեցինք Էնգելիի հայոց եկեղեցու գերեզմանատնում:

Թեհրանում բացվել էր հայոց առանձին դպրոց «Օնոդական դպրոց» անունով: Տեսուչն էր իմ ծանոթ Կարապետ Պիոնյանը, որ գրեց ինձ, թե այդ դպրոցում ուսուցչական պաշտոնի տեղ կա: Ես համաձայնվեցի գնալ և ստանալով 100 թուման ճանապարհածախս, կեսը տվի կնոջս հորը, մնացյալով գնացի Թեհրան:

Մնացի Թեհրանում ամբողջ 1919 թվականին նույն դպրոցում, ուր ավանդում էի ֆրանսերեն, հայերեն և հաշվապահություն: Ուսումնական տարվա վերջին որոշեցինք վերադառնալ Երևան, ուր կազմվել էր Հայկական կառավարություն և Վերջ էր տրվել հայ թուրքական ընդհարումներին: Բաքվով դառնալ վախեցա, ուստի որոշեցինք Թավրիզով գնալ Երևան: Տարվա վերջն էր արդեն և դպրոցը պիտի փակվեր: Ես մտադիր էի գնալ Նոր-Ապահան, ուսումնասիրելու համար հայոց բարբառը, բայց Երևանի դրությունը այնպես էր լավացել, որ շտապ Հայրենիք վերադառնալը ամենքի փափագն էր: Այդ միջոցին Թեհրանի հոգաբարձության անդամներից մեկը՝ Հովսեփ խան Բաբախանյանը դիմեց ինձ և առաջարկեց անպատճառ գնալ նախ նոր-Ջուղա և հետո Երևան: Ինքը նոր ջուղայեցի լինելով ուզում էր, որ իր մայրենի բարբառը ուսումնասիրվի: Տվեց ինձ 50 թուման ճանապարհածախս այն պայմանով, որ ես ամբողջ ժամանակը ապրեի իր եղբոր տանը ճրիաբար, վայելելով ամեն հոգատարություն: Զիջեցի, գնացի Նոր-Ջուղա և մի ամիս մնալով կատարեցի աշխատանքս, որ և տպվեց Երևանում 1940 թվականին: Այս բոլորի մանրամասնությունը գրի եմ առել, որ և կցում եմ սրան:

(Շարունակություն 1)